

9 прихованих вимог замовника, або Як не потрапити до пастки замовника?

«Раз, два, три, чотири, п'ять. Зараз я іду шукать!»
Дитяча лічилка

Що таке приховані вимоги? Це вимоги замовника, зазвичай встановлені у нетиповому місці тендерної документації / оголошення про проведення спрощеної закупівлі, що створюють учасникам складнощі у зв'язку з тяжкістю їх виявлення та, відповідно, виконання.

Прикладами таких вимог є підтвердження тієї чи іншої інформації, при цьому місцем розміщення її в тендерній документації / оголошенні про проведення спрощеної закупівлі є розділи з іншим смисловим напрямком, також вимога може бути прихована серед стандартного тексту. Розглянемо на практиці, як це виглядає, бо попереджений — значить озброєний.

Приклад прихованої вимоги № 1

Оголошення № [UA-2019-11-06-002023-с](#). У даному випадку замовник розмістив вимогу у тендерній документації щодо надання довідки із обслуговуючого банку про відкриті рахунки серед тексту проєкту договору про закупівлю:

*«4.6. Розрахунок за поставлений товар здійснюється відповідно до пункту 1 статті 49 Бюджетного кодексу України протягом семи банківських днів після надходження бюджетного фінансування. У разі затримки бюджетного фінансування розрахунки за поставлений товар здійснюються протягом семи банківських днів з дати отримання замовником бюджетного призначення на фінансування закупівлі на свій реєстраційний рахунок. **Для цілей укладання договору про закупівлю у складі тендерної пропозиції надати довідку із обслуговуючого банку про відкриті рахунки».***

У даному випадку учасник процедури закупівлі не надав довідку, пропустивши вимогу, та був відхилений. Намагався оскаржити рішення замовника, але Постійно діюча адміністративна колегія Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі — Колегія) не задовольнила скаргу.

Приклад прихованої вимоги № 2

Оголошення № [UA-2021-03-25-006338-а](#). У цьому випадку замовник розмістив вимогу в розділі «Порядок унесення змін та надання роз'яснень до тендерної документації» тендерної документації:

«Фізична / юридична особа має право не пізніше ніж за 10 днів до закінчення строку подання тендерної пропозиції звернутися через електронну систему закупівель до замовника за роз'ясненнями щодо тендерної документації та / або звернутися до замовника з вимогою щодо усунення порушення під час проведення тендеру. Усі звернення за роз'ясненнями та звернення щодо усунення порушення автоматично оприлюднюються в електронній системі закупівель без ідентифікації особи, яка звернулася до замовника. Замовник повинен протягом трьох робочих днів з дня їх оприлюднення надати роз'яснення на звернення та оприлюднити його в електронній системі закупівель відповідно до статті 10 Закону.

Замовник залишає за собою право не розглядати звернення учасників, які звернулися до замовника в інший спосіб, ніж через електронну систему закупівель, про що у складі тендерної пропозиції подається учасником письмова згода. Зазначене стосується отримання не через електронну систему закупівель будь-яких звернень, листів тощо протягом всього періоду проведення процедури закупівлі».

або

Пункт тендерної документації «**Істотні умови, що обов'язково включаються до договору про закупівлю**» містить вимогу щодо надання учасниками у складі тендерної пропозиції гарантійного листа, що до нього не застосовувалися оперативно-господарські санкції:

«Договір про закупівлю укладається відповідно до норм Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України з урахуванням особливостей, визначених Законом. Учасник — переможець процедури закупівлі під час укладення договору про закупівлю повинен надати дозвіл або ліцензію (дійсні) (чи інший документ, що посвідчує її видачу) на провадження певного виду господарської діяльності, якщо отримання такого дозволу або ліцензії на провадження такого виду діяльності передбачено законодавством. **У складі тендерної пропозиції учасником надається гарантійне підтвердження того, що до нього не застосовувалися оперативно-господарські санкції, передбачені Господарським кодексом України, за результатами виконання договорів із замовником даної закупівлі.** Умови договору про закупівлю не повинні відрізнятися від змісту тендерної пропозиції за результатами аукціону (у тому числі ціни за одиницю товару) переможця процедури закупівлі. Істотні умови договору про закупівлю не можуть змінюватися після його підписання...».

Приклад прихованої вимоги № 3

Цей замовник, мабуть, «переможець» по прихованих вимогах, оголошення № [UA-2021-03-24-001645-b](#).

Так, у пункті «**Терміни, які вживаються в тендерній документації**» тендерної документації, замовником встановлена вимога щодо надання учасниками у складі тендерної пропозиції документів, що підтверджують запровадження на підприємстві

учасника політики щодо етичної поведінки під час здійснення публічних закупівель:

*«Учасники закупівлі повинні при підготовці тендерної пропозиції враховувати та дотримуватись позиції Уповноваженого органу, зокрема оприлюднених листів інформативного характеру щодо роз'яснень окремих положень законодавства у сфері публічних закупівель. Зокрема, підтвердити відповідність своєї участі у тендері вимогам щодо етичної поведінки під час здійснення публічних закупівель згідно з листом Мінекономіки № 3301-04/47784-06 від 15.11.2019. **З огляду на це учасники подають у складі тендерної пропозиції документи, що підтверджують запровадження на підприємстві учасника політики щодо етичної поведінки під час здійснення публічних закупівель, добросовісної конкуренції. Серед таких документів повинен знаходитись наказ підприємства-учасника щодо призначення уповноваженого працівника за контроль та дотримання заходів і політики етичної поведінки при участі у процедурах публічних закупівель, а також настанови (інструкція, програма) підприємства щодо виконання вказаної політики».***

Прим. ред.: а якщо вам як учаснику зустрілась така вимога і ви не бажаєте її оскаржувати, маєте нагоду завантажити готові приклади та прочитати на порталі [RADNUK.COM.UA](https://radnuk.com.ua) статтю [**«Етична поведінка в публічних закупівлях: як виконати вимогу замовника?»**](#).

Приклад прихованої вимоги № 4

Оголошення № [UA-2021-03-24-001645-b](#). У пункті «Інформація про мову (мови), якою (якими) повинно бути складено тендерні пропозиції» тендерної документації, міститься вимога щодо надання у складі тендерної пропозиції згоди, що всі документи готуються українською мовою, та гарантійного листа, що всі завантажені файли учасником перевірені, є цілими та не мають пошкоджень:

«Тендерна пропозиція та усі документи, які передбачені вимогами тендерної документації та додатками до неї, складаються українською мовою, про що учасник надає згоду у складі тендерної пропозиції. Документи або копії документів (які передбачені вимогами тендерної документації та додатками до неї), які надаються учасником у складі тендерної пропозиції, викладені іншими мовами, повинні надаватися разом із їх автентичним перекладом на українську мову. **Учасник має надати гарантійний лист у складі тендерної пропозиції про те, що всі завантажені файли учасником перевірені, є цілими та не мають пошкоджень».**

Приклад прихованої вимоги № 5

Оголошення № [UA-2021-03-24-001645-b](#). У пункті «Дата та час розкриття тендерної пропозиції» тендерної документації міститься вимога щодо надання документального підтвердження відповідності учасника як оператора ринку статті 40 Закону України «Про

основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»:

*«Дата і час розкриття отриманих тендерних пропозицій визначаються електронною системою закупівель автоматично та зазначаються в оголошенні про проведення конкурентної процедури закупівлі. **До тендерної пропозиції додається документальне підтвердження відповідності учасника як оператора ринку статті 40 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Додатково учасником у тендерній пропозиції подається висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи на засоби мийні для чищення з антибактеріальною дією для миття обладнання і поверхонь на підприємствах харчової промисловості та засоби мийні з антибактеріальною дією для видалення органічних (жир, білок) та неорганічних (солі, молочний камінь) забруднень з поверхонь, технологічного обладнання, тари і ємностей на підприємствах харчової промисловості, що використовуються учасником на виконання умов статті 40 Закону України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів". Розкриття тендерних пропозицій з інформацією та документами, що підтверджують відповідність учасника кваліфікаційним критеріям, та вимогам до предмета закупівлі, а також з інформацією та документами, що містять технічний опис предмета закупівлі, здійснюється автоматично електронною системою закупівель одразу після завершення електронного аукціону. Учасник може протягом одного етапу аукціону один раз понизити ціну своєї тендерної пропозиції...».***

Приклад прихованої вимоги № 6

Оголошення № [UA-2021-03-24-001645-b](#). У пункті «Інша інформація» тендерної документації посеред тексту положень про аномально низьку ціну замовник заклав вимогу щодо надання документального погодження про те, що тендерна пропозиція сформована за середньоринковими цінами по регіону:

*«Аномально низька ціна визначається електронною системою закупівель автоматично за умови наявності не менше двох учасників, які подали свої тендерні пропозиції щодо предмета закупівлі або його частини (лота). **Подати в тендерній пропозиції документальне погодження про те, що тендерна пропозиція сформована за середньоринковими цінами по регіону.** Учасник, який надав найбільш економічно вигідну тендерну пропозицію, що є аномально низькою, повинен надати протягом одного робочого дня...».*

Приклад прихованої вимоги № 7

Оголошення № [UA-2021-03-24-001645-b](#). Серед положень про виправлення невідповідностей розміщено вимогу щодо надання декларації постачальника (або виробника):

«Учасник процедури закупівлі виправляє невідповідності в інформації та / або документах, що подані ним у своїй тендерній пропозиції, виявлені замовником після розкриття тендерних пропозицій, шляхом завантаження через електронну систему закупівель уточнених або нових документів в електронній системі закупівель, протягом 24 годин з моменту розміщення замовником в електронній системі закупівель повідомлення з вимогою про усунення таких невідповідностей. **Подати в тендерній пропозиції декларацію постачальника (або виробника) про відповідність запропонованого товару (згідно з ДСТУ ISO/IEC 17050-1:2006).** Замовник розглядає подані тендерні пропозиції з урахуванням виправлення або невиправлення учасниками виявлених невідповідностей».

Приклад прихованої вимоги № 8

Оголошення № [UA-2021-03-24-001645-b](#). У пункті «Відміна замовником тендеру чи визнання його таким, що не відбувся» тендерної документації розміщена вимога щодо надання довідок банків та довідки ДФСУ:

«У разі відміни тендеру з підстав, визначених частиною 2 статті 32 Закону, електронною системою закупівель автоматично оприлюднюється інформація про відміну тендеру. Згідно з постановою Правління Національного Банку України від 28.12.2018 № 162 «Про запровадження міжнародного номера банківського рахунку (IBAN) в Україні» (зі змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного Банку України від 22.02.2019 № 41, постановою Правління Національного Банку України від 26.09.2019 № 118), починаючи з 13.01.2020 всі розрахунки в національній валюті будуть здійснюватися виключно за допомогою міжнародних номерів банківських рахунків (IBAN). **Учасник повинен надати у складі тендерної пропозиції довідки з усіх обслуговуючих банків з інформацією про наявність в учасника відкритого(их) рахунку(ів) із зазначенням його номера у форматі IBAN та довідки з обслуговуючого(их) банку(ів) про відсутність простроченої заборгованості по кредитах, що датовані місяцем оголошення закупівлі; та довідку від уповноваженого органу (ДФСУ) про інформацію щодо всіх зареєстрованих рахунків учасника».**

Приклад прихованої вимоги № 9

Оголошення № [UA-2021-03-24-001645-b](#). І наостанок у пункті «Строк укладання договору про закупівлю» тендерної документації замовник заклав вимогу щодо калібрування обладнання, необхідного для дотримання температурного режиму:

«У разі подання скарги до органу оскарження після оприлюднення в електронній системі закупівель повідомлення про намір укласти договір про закупівлю перебіг строку для укладення договору про закупівлю призупиняється. Для можливості виконання умов договору про закупівлю та підтвердження дотримання чинного законодавства України щодо калібрування обладнання, необхідного для дотримання температурного режиму під

час зберігання товару, що є предметом закупівлі, учасник надає у тендерній пропозиції свідоцтво про калібрування камери для зберігання продуктів та підтримання температури, що видане акредитованою лабораторією (учасник повинен додати до тендерної пропозиції атестат про акредитацію калібрувальної лабораторії для підтвердження можливості лабораторії проведення калібрування щодо температури)».

Висновок

Одним із принципів публічних закупівель є відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель, але деякі замовники, найімовірніше, свідомо не дотримуються його. Єдиним способом боротьби є уважне вивчення усіх положень тендерної документації / оголошення про проведення спрощеної закупівлі від «А» до «Я». Якщо тендерна документація / оголошення про проведення спрощеної закупівлі містить незрозумілі або завуальовані вимоги, то звертаємось до замовника за роз'ясненнями. Якщо тендерна документація / оголошення про проведення спрощеної закупівлі містить дискримінаційні вимоги, то вимагаємо внести відповідні зміни або подаємо скаргу до Колегії (у разі участі у процедурі закупівлі).

*Не забувайте про вашого помічника з оскарження закупівель — електронну книгу **Збірник рішень АМКУ, як Органу оскарження.***

Також вас зацікавить на порталі RADNUK.COM.UA:

Встановлений розмір тендерного забезпечення, на думку скаржника, завищений: на чий бік стане АМКУ?

Дискримінаційні умови дорожніх закупівель;

Рішення Колегії щодо оскарження проекту договору про закупівлю / істотних умов договору про закупівлю;

Замовником за результатом рішення Колегії внесено не всі зміни у ТД. Знову подавати скаргу?